

Grunnvann i vannressursloven

Forvaltning og konsesjonsplikt

Norge har stor tilgang på overflatevann av relativ god kvalitet, og har ikke hatt stort behov for å utnytte grunnvannet. På grunn av blant annet økt utnyttelsesmuligheter og helsemessige gunstige effekter, er utnyttelsen av denne ressursen stadig økende.

Lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) slår fast at grunnvann tilhører grunneieren, som fritt kan ta ut vann til husholdning. Det kreves imidlertid konsesjon for uttak av grunnvann som overstiger det omfang som er naturlig for eiendommen.

NVE er forvaltningsmyndighet for store deler av loven og er delegert myndighet til å gi konsesjon til blant annet grunnvannsuttak og andre tiltak som kan påvirke grunnvannet.

Vannressursloven

Lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) trådte i kraft 1.1.2001. Den omhandler blant annet grunnvann, et område som ikke var dekket i den tidligere vassdragsloven. Formålet med loven er å sikre en samfunnsmessig forsvarlig bruk og forvaltning av vassdrag og grunnvann.

Hovedregelen er at grunnvannet tilhører eieren av den grunn som grunnvannet befinner seg i eller under. Rådigheten over grunnvannet er likevel begrenset.

Grunnvannsuttak

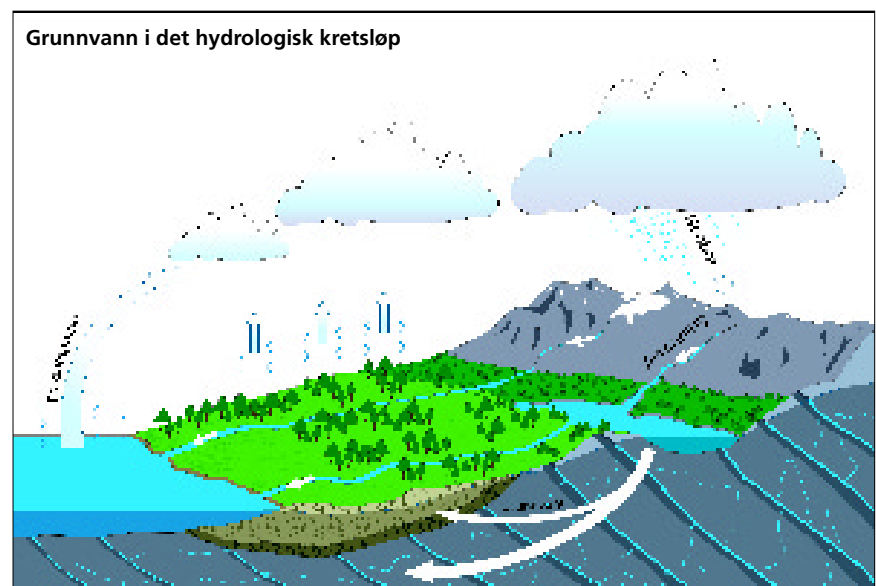
Grunneier kan fritt ta ut vann til husholdning i vid forstand. Dette innebærer husdyr og jordvanning på eiendommen. For uttak som overstiger dette, skal det søkes om konsesjon.

Uttak til husholdning kan også utløse konsesjonsplikt dersom vannføringen i nærliggende vassdrag blir vesentlig påvirket.

Uttak av grunnvann skal begrenses til det grunnvannsmagasinet tåler. Bestemmelsen er en anvendelse av prinsippet om bærekraftig utvikling på grunnvannsressurser, og hovedprinsippet er at uttaket ikke må være så stort at det fører til synkende grunnvannsnivå over flere sesonger.

Andre tiltak som kan påvirke grunnvann

I tillegg til grunnvannsuttak, er det en rekke ulike typer tiltak som kan påvirke mengde og kvalitet på grunnvannet. Eksempler på dette er grunnarbeider og installasjoner i løsmasser og fjell (tunneler, steinbrudd, fjell-

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er et direktorat under Olje- og energidepartementet med ansvar for å forvalte landets vann- og energiresurser.

NVE skal sikre en helhetlig og miljøvennlig forvaltning av vassdragene, fremme en effektiv kraftomsetning og kostnads- effektive energisystemer og bidra til en effektiv energibruk.

NVE har en sentral rolle i beredskapen mot flom og vassdragsulykker og leder den nasjonale kraftforsyningsberedskapen.

NVE er engasjert i FoU og internasjonalt samarbeid innen sine fagområder. NVE er nasjonal faginstusjon for hydrologi.

Informasjon fra Norges vassdrags- og energidirektorat

Fakta-ark nr. 6 2002

haller), tiltak som hindrer naturlig infiltrasjon (asfaltering av store arealer), kanalisering og drenering.

NVE har fått myndighet til å bestemme at annen rådighet over eller påvirkning av grunnvann er konsesjonspliktig. Dette fastsettes da i hvert enkelt tilfelle.

Alle prøveboringer og etablering av borebrønner skal rapporteres til Norges geologiske undersøkelse (NGU).

Konsesjonsbehandling

Vassdragsmyndighetene skal gjennom en konsesjonsbehandling veie fordelene av tiltaket opp i mot ulempene. Forutsetningen for at konsesjon gis er at fordelene for tiltaket er større enn ulempene. Tiltakshaver er ansvarlig for å legge frem tilstrekkelig opplysninger om tiltaket og dets virkninger på allmenne og private interesser.

Faglige vurderinger/forundersøkelser i forbindelse med tiltaket må dokumenteres. Det bør legges frem opplysninger, eventuelt analyser, som viser hvilke negative påvirkninger det aktuelle tiltaket vil kunne få på for eksempel grunnvann, overflatevann, økologi og grunnforhold. Eventuelle avbøtende tiltak beskrives.

Krav til nødvendig innhold i en søknad vil variere med tiltakets karakter og omfang. Det er derfor viktig at søknaden tilpasses sakens størrelse og de lokale forhold. Ved små tiltak og enkle inngrep kan søkers egen beskrivelse av forholdene godtas, mens det for større, mer komplekse tiltak, kreves utfyllende dokumentasjon og utredninger.

I forbindelse med en eventuell konsesjon, kan NVE sette ulike vilkår for tillatelsen samt pålegge tiltakshaver å

gjennomføre oppfølgende undersøkelser og kontroller.

Vi anbefaler at tiltakshaver tidligst mulig i planleggingen tar kontakt med NVE.

Konsesjonssøknader sendes til: NVE, Avdeling for konsesjon og tilsyn. Middelthunsgt. 29, Postboks 5091 Majorstua, 0301 Oslo.

Samordning med annet lovverk

I utgangspunktet kan det for vassdragstiltak og tiltak som berører grunnvann være nødvendig med tillatelse etter flere lover.

Vannressursloven § 20 omhandler samordning av tillatelser. Den åpner for at vassdragsmyndigheten kan fastsette i det enkelte tilfelle at det ikke trengs konsesjon etter vannressursloven for saker som behandles i reguleringsplan etter plan- og bygningsloven. Det samme gjelder saker som trenger tillatelse etter lov om laks- og innlandsfisk eller forurensningsloven, trenger dispensasjon fra vernevedtak etter naturvernloven eller godkjenning med hjemmel i forskrift om skogbruk og skogvern.

Forutsetningene for dette er at behandlingen etter annet lovverk ivaretar de hensyn som ligger under vassdragsmyndighetenes forvaltningsansvar. En eventuell avgjørelse etter § 20 foretas av NVE på bakgrunn av tiltakshavers beskrivelse av prosjektet og gjennomført behandling etter annet lovverk.

NVE er høringsinstans for kommunale arealplaner som berører vassdrag eller grunnvann.

Veiledningsmateriale

For å få en helhetlig forvaltning, overvåking og administrering av grunnvannsressursene, er det viktig at

Fakta

Norges vassdrags- og energidirektorat

Hovedkontor

Middelthunsgt. 29 Postboks 5091
Majorstua 0301 Oslo
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internettadresse: www.nve.no

Regionkontor

NVE-Region Nord (dekker Nordland nord for Saltfjellet (inkl. Rødøy kommune), Troms, Finnmark og Svalbard: Kongensgate 14–18, Pb.394, 8505 Narvik, Tlf: 76 92 33 50

NVE-Region Midt-Norge

(dekker Nordmøre, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Helgeland): Trekanten, Vestre Rosten 81, 7075 Tiller. Tlf: 72 89 65 50

NVE-Region Vest

(dekker Hordaland, Sogn og Fjordane, Sunnmøre og Romsdal): Naustdalsv.1B, Pb. 53, 6801 Førde. Tlf. 57 83 36 50

NVE-Region Sør

(dekker Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder og Rogaland): Anton Jenssens gt.5, Pb. 2124, 3103 Tønsberg. Tlf. 33 37 23 00

NVE-Region Øst

(dekker Østfold, Oslo, Akershus, Hedmark og Oppland): Pb. 4223, 2307 Hamar. Tlf: 62 53 63 50

Ansvarlig: Informasjonsdirektør
Sverre Sivertsen
Fagansvarlig: Gaute Gangås

søknadene med vedlagte opplysninger følger noenlunde samme mal. NVE har utarbeidet eget veiledningsmateriale for tiltak som berører grunnvann. Dette er ment som et hjelpemiddel for utarbeiding av konsesjonssøknader og hvilke krav som stilles til innholdet i disse.

Veiledningsmaterialet fås ved henvendelse til NVE, se www.nve.no